

Posudek diplomové práce

Název práce: **JSEM UČITELKA. Studium na KATaP v pedagogické praxi.**

Autorka: **Jana Blahníková**

Vedoucí práce: MgA. Hana Malaníková, Ph.D.

Oponent práce: doc. MgA. Stanislav Suda, Ph.D.

Autorka si jako téma magisterské diplomové práce vybrala reflexi své pedagogické praxe a studia psychosomatických disciplín na DAMU. Hledá souvislosti a propojení mezi tím, co a jak se učila na KATaP a co a jak učí v hodinách výtvarné výchovy na gymnáziu. Zamýšlí se, jak studium autorské tvorby a pedagogiky proměnilo její vnímání a pojetí role učitele. Postupuje přitom chronologicky a provádí nás po své profesní i studijní cestě krok za krokem tak, jak ji sama prožívala a uvědomovala si. Diplomantka si zvolila téma, které je pro ni nanejvýš aktuální, žité a osobně angažované.

Práci otevírá úvod lakonicky pojmenovaný „Jsem učitelka“, ve kterém autorka přibližuje svůj vztah k pedagogické profesi věcně, a přitom se zaujetím a vášní. V tomto duchu se pak odvíjí celý text, což považuji za jednu z jeho hlavních předností.

Následuje kapitola kriticky hodnotící současný stav českého školství a přípravu budoucích pedagogů na vysokých školách. Dále se autorka věnuje zevrubnější reflexi svého studia vybraných psychosomatických disciplín – výchovy k hlasu, řeči a pohybu, dialogického jednání a herecké propedeutiky. Zdaleka největší prostor zde dostává řečové jednání, které diplomantka uvádí jako nejčastěji používaný nástroj ve školní praxi. Analyzuje práci s různorodými texty pod vedením rozdílných pedagogů a ptá se, proč se jí někdy dařilo a jindy vůbec. Tento přístup, tedy poctivé dotazování se po tom, jak konkrétní proces učení probíhá a co jí samotné pomáhá či naopak znesnadňuje studium, je dalším principem, který autorka důsledně uplatňuje v celém textu. Z těchto detailních pozorování pak vyvozuje cenné závěry pro pedagogickou praxi: *„Cestou, jak vyvážit energii, kterou vkládám do výuky a která se mi vrací, je právě radost ze sdílení. Pokud vyučovací hodinu chápu jako organický tvar, který je živý a proměnlivý, pak se otevírám nespočtu možností, které ve výuce mohou nastat.“*

Problematiku psychosomatiky autorka nahlíží v následující kapitole „Můj příběh“ z velmi osobní perspektivy. Popisuje, jak ji akutní zánět slepého střeva přiměl uvědomit si, že *tělo a*

mysl jsou jedno. Oceňuji upřímnost a otevřenost, se kterou autorka se čtenářem sdílí své nejistoty, předsudky a obavy.

Napínavou a originální část práce tvoří kapitola „Psychosomatika v pedagogické praxi: Příběhy mých studentek“. Autorka podrobněji popisuje dva případy, ve kterých se coby učitelka výtvarné výchovy na gymnáziu stala na určitou dobu také psycholožkou, řešící složitou osobní a rodinnou situaci svých studentek. Pečlivě mapuje hranici, kam až kompetence učitele sahají a kde už je překračuje. *„Nemohu tvrdit, že jsem vždy našla nejlepší řešení nebo že jsem všem od jejich problémů pomohla. Stále si musím uvědomovat, že nemohu zastoupit psychologa a že nemám jeho kompetence.“*

V závěru předkládané práce si autorka klade otázku, co může dát studium na KATaP učiteli. Pokouší se své zkušenosti a poznatky zobecnit a uvést do kontextu vysokoškolské přípravy budoucích pedagogů. Zamýšlí se nad tím, jak snadno lze z pozice „za katedrou“ zaměnit touhu pomáhat studentům za manipulaci s nimi. Ptá se lapidárně, ale přitom tak zásadně, co ji na učení baví. Zjišťuje, že se pro ni setkávání se studenty stalo díky studiu na KATaP výzvou ke hře. *„Ukazuji jim cestu a vědomosti, které jim chci předat, jsou kamínky na té cestě. Někdo kamínek zvedne, někdo ne. A mě baví, jakou formou je na něj upozorním.“*

Vést diplomovou práci Janě Blahníkové bylo snadné. Psala s velkou chutí, samostatně, s autorskou zodpovědností i jasně rozmyšleným konceptem. Zdá se mi, že ji poháněla silná vnitřní motivace porozumět tomu, co se s ní dělo během studia na katedře a jak ji to ovlivnilo coby praktikující učitelku. Z textu je patrné, že Jana učí ráda a dobře. A tak nezbyvá než si přát, aby jí vášeň pro učitelskou profesi neopustila.

Celkové hodnocení

Po formální stránce nemám k předkládané práci žádné námítky, je na požadované úrovni. Diplomovou práci Jany Blahníkové s radostí doporučuji k obhajobě a navrhuji ji hodnotit známkou A.

V Husinci 26. 9. 2019

Hanka Malaníková